Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 125. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 6-го ЛИПНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, JULY 6, 1983 No. 125. VOL. XC.

Посвячено землю під пам'ятник жертвам голоду

Аддісон, Ілл. (ВХК). — В суботу 25-го червня 1983 року, тут у парафії св. Андрія, (передмістя Чікаго) відбулося жалібне вшанування жертв Великого голоду в роках 1932-33 на Україні. За ініціятивою поодиноких парафіян та відтак місцевого Комітету Вшанування Жертв голоду, очолюваного отцем настоятелем Анатолієм Ситником, вже раніше підібрано відповідне місце на цвинтарі під будову Пам'ятника Жертвам голодомору на Україні.

Посвячення цієї землі так і відбулося в суботу перед святом св.Тройці. З огляду на велику спеку о годині 3-ій по полудні численні вірні і духовенство зібралися в церкві. Тут Владика Константин відправив соборну Панахиду, в якій участь взяло і численне духовенство метрополії Чикаго, між ними о. митрат М.Бутринський (собор свв.Володимира і Ольги), о. митрат О.Кулик (парафія св.Софії), о. протоієрей І.Щерба (парафія св. Михаїла в Геммонд, Індіяна), о А. Чировський (парафія св. Йосифа), о. П. Ґаладза (собор свв. Володимира і Ольги, о. С. Головко (парафія свв. Петра і Павла) та о. А. Ситник.

Перед Панахидою о. А. Ситник у короткому слові згадав про те, в якому наміренні побудовано буде цей Пам'ятник. Він зазначив, що, починаючи від цієї суботи, кожного року в суботу перед Зеленими святами в парафії св.Андрія відправлятимуть панахиди в намірені жертв голоду.

Після Панахиди процесія з хрестом і хоругвами попереду та з духовенством, хором і вірними відійшла на місце, де побудовано буде цей Пам'ятник, а де тепер стоїть високий білий хрест. Преосвященний Владика Константин довершив там чин посвячення цієї землі.

Під час Панахиди та посвячення землі під Пам'ятник співав хор св.Андрія під диригентурою д-ра Василя Трухлого.

Ідея збудовання такого Пам'ятника виринула ще минулої зими на парафіяльних річних зборах. Вона здобуває що далі, то більше прихильників. До парафіяльного Комітету напливають щедрі пожертви від парафіян, прихожан та сторонніх осіб. В касі „Самопоміч" навіть відкрито окреме конто на ту ціль — 60086. Зібрані гроші дотепер сягають суми близько 3 тисяч долярів. Місце під Пам'ятник підібрано дуже гарно. В недалекому сусідстві його вже за кілька місяців розпічнеться праця, пов'язана з будовою церкви св.Андрія, яка є присвячена Тисячоліттю прийняття християнства на Україні.

Стемфордський семінарійний фонд осягнув суму 230,000 долярів

Стемфорд, Конн. — Комітет збірки „залізного" фонду для Семінарії св. Василія, що його очолює Йосип Лисогір, повідомив, що до 1-го травня ц.р. уже зібрано понад 230,000 долярів, а крім того, приблизно 100,000 дол. незабаром будуть вплачені до цього фонду.

Між жертводавцями є 6, які вплатили по 5,000 дол., по одному, які вплатили 2,500 дол. і 2,000 дол., 41 вплатив по 1,000 дол., 5 по 750 дол., 1 вплатив 700 дол., два по 600 дол., 3 по 400 дол., 1 — 350 дол., 2 по 300 дол., 8 по 250 дол., 6 по 200 дол., 55 по 100 дол., а інші — менші суми. Деякі компанії вплатили такі ж суми, що їх працівники-жертводавці.

Зібрані гроші переховуються в більшості в українських фінансових інституціях на дуже вигідних відсотках. Тільки відсотки від капіталу будуть вживатись на витрати Семінарії.

Згідно із закликом Владики Василя, семінарійний фонд повинен мати півтора мільйона долярів і давати достатній прибуток для праці Семінарії. Імена всіх жертводавців будуть проголошені в пресі. Комісія плянує зібрати до 12-го жовтня ц.р. у перші роковини проголошення збірки на семінарійний фонд, ще бодай 270,000 дол.,щоб фонд становив бодай 500,000 дол.

Ординаріят Стемфордської епархії і комітет збірки фондів на потреби Семінарії св.Василія знову звернувся з закликом до всіх українців і приятелів українців, щоб вони поспішили із своїми пожертвами для наміченої цілі і забезпечили виховання наших священиків. Без фінансової допомоги на освіту наших священиків наша Церква не зможе виконувати своєї місії на славу Бога і на добро українського народу.

Пожертви, які можна відписати від податку, треба надсилати на адресу: St. Basil's College Seminary Endowment Fund, 195 Glenbrook Rd., Stamford, Ct. 06902.

Українець обраний головою відділу канадських інженерів

Торонто, Канада. — Загальні збори Асоціяції Професійних Інженерів Онтаріо, відділ Даферін у Торонто, вибрали 17-го травня цього року нову Управу відділу, яку очолив українець-інженер Ярослав Соколик. Відділ Даферін дуже активний і нараховує коло 1,500 членів, професійних інженерів.

Інж. Я. Соколик — відомий українській громаді із його праці в Пласті, де займав завжди провідні пости. Довголітній голова Товариства Українських Інженерів Канади, він був деякий час редактором журналу „Вісті Українських Інженерів". Інж. Я. Соколик бере активну участь у Комітеті Українців Канади — Торонто та є заступником голови Провінційної Ради Онтаріо КУК. Крім професійної та громадської праці інж. Я. Соколик є теж предсідником Лави дорадників у технічному коледжу Сентеніял коледж і заступником предсідника в такій же Лаві дорадників Джордж Бравн коледжу.

Інженер Я. Соколик працює у відомій компанії в ділянці проєктування та продукції тяжких машин FMC of Canada, Ltd., де займає пост головного інженера.

В імені членів Товариства Українських Інженерів в Канаді Управа Т-ва привітала свого члена і колеґу інж. Я. Соколика та побажала йому багато успіхів на новому пості. Президію Товариства Українських Інженерів в Канаді творить д-р Ю. Курис, голова, і інж. В. Яріш, секретар.

ПРЕДСТАВНИКИ ПАЛЕСТИНСЬКИХ партизанів, які кілька днів вже воювали одні проти одних у східньоливанській долині Бекаа заявили в четвер, 30-го червня, що вони погодилися на негайне припинення вогню. Представники вісьмох партизанських фракцій, які утворюють ПВО, заявили в комунікаті, що вони утворили семичленну комісію для спостереження над перемир'ям. Ця заява була зроблена після зустрічі предсавників ПВО у містечку Бальбек.

Українці відповідають на Пастирський Лист американських єпископів

Бостон, Масс. — Відомий релігійний щоденник „Крищен Саєнс Монітор", що виходить у цьому місті, помістив декілька листів, як реакцію читачів на Пастирський Лист американських єпископів, які зайняли становище у справі нуклеарної зброї та моралі війни і миру.

У числі за 23-го червня ц.р., між іншими відгуками читачів, поміщено довгий лист Ігоря Ольшанівського, координатора Товариства Американці за Людські Права в Україні.

Автор листа пише, що Пастирський Лист з питань війни і миру, схвалений на спеціяльній конференції католицьких єпископів у Чикаґо, підняв більше питань, ніж розв'язав. І. Ольшанівський пише, що, на його думку, єпископи зачепили ділянку, яка лежить поза межами їхньої діяльности і освідомлення, та висловилися у справах моралі війни і миру, не взявши до уваги неморальність нашого ворога та жахливої можливости дійсного збільшення риску війни. Єпископи приєдналися до антинуклеарного руху, що проходить під гаслом замороження нуклеарної зброї. Простої відповіді, пише І. Ольшанівський, на це питанння немає, бо ми маємо справу не з рівним нам партнером. В СССР немає демократичних свобід, немає такої шляхетної мети та пошани до інших країн, як маємо їх ми. Ми маємо справу із режимом, що не відмовився від своєї мети — панування над цілим світом. Совєтський режим використовує детант з вільними країнами для того, щоб цю свою мету прискорити. І. Ольшанівський звертає увагу на те, що СССР — це держава, конституція якої існує, головним чином, для обдурювання міжнароної думки, бож права совєтських громадян визначають органи КҐБ.

Далі І. Ольшанівський згадує, що за перших 60 років існування СССР згинуло 66 мільйонів людей, а в 1932-33 роках 7 мільйонів українців вмерло від штучного голоду, зорганізованого Москвою, що було нечуваною в історії світу жорстокістю. Як можемо ми, запитує автор листа, — переговорювати з державою (СССР), яка порушила всі підписані нею міжнародні договори, включно і з Міжнародною Декляpацією Людських Прав і Гельсінкською Угодою? Тому перед тим, ніж договорюватися з Совєтським Союзом про зменшення нуклеарної зброї або зліквідування її, треба домагатися від нього свободи релігії, свободи слова, зборів і всіх інших міжнародно прийнятих свобід. І тільки тоді,коли СССР шануватиме права людини та заслужить на довір'я в міжнародному світі можна вести з ним переговори „про краще майбутнє", — говорить в кінці свого листа І. Ольшанівський.

Закінчився рік у Школі Українознавства ОУА „Самопоміч"

Ню Йорк, Н. Й. — Як це практикується від кількох років Школа Українознавства ОУА „Самопоміч" в Ню Йорку перевела закінчення шкільного навчання особливо святочно.

Учні, їхні батьки та учителі під проводом директора школи Павла Дорожинського зібралися у суботу, 11-го червня 1983 року, у ранніх годинах в церкві св. Юра в Ню Йорку, щоб вислухати Богослуження та відповідну науку свого духовного опікуна о. Севастіяна Шевчука, ЧСВВ. Потім усі спільно перейшли до великої залі Народного Дому при 144 Другій авеню, де їх привітав директор школи П. Дорожинський відповідним словом, а відтак діти з передшкілля, світлички та нижчих кляс виконали дбайливо учительками та учителями приготовану програму. Цією програмою увміло провадила учителька п'ятої кляси і співу Марія Олинець, яка є душею шкільного хору, що вже другий рік на закінченні шкільного року захоплює слухачів своїм співом.

Як звичайно, найбільше оплесків та радости серед численно зібраних батьків, дідунів і бабунь викликав виступ світлички під опікою учительки Євгенії Вацик і передшкілля під опікою Ірени Івасишин. Не менше оплесків зібрали також інші виконавці збірних деклямацій, співу у фортепіяновому супроводі учениці Адріяни Слиж і гітари учня Андрія Оленця та поодиноких деклямацій із усіх нижчих кляс Школи Українознавства. Тут можна було помітити цілорічну працю учителів, а особливо М. Олинець. У цій програмі брали участь лише молодші та середні кляси Школи Українознавства.

На закінчення програми представники учнів від старших-Андрій Олинець, учень 10-ої кляси, і від наймолодших-Наталя Качарай вручили директорові школи П. Дорожинському подарунок із подякою учнів за його опіку над ними.

Відтак зі словом до учнів і батьків звернувся радник Богдан Ластовецький,голова ОУА „Самопоміч", що опікується школою. Він зі зворушенням пригадував свої шкільні роки за закликав учнів до дальшого пильного навчання.

Завершенням дня була роздача свідотств усім учням, яку перевів при допомозі учителів о. С. Шевчук.

Вміжчасі Батьківський Комітет під проводом голови Тетяни Тершаковець підготовив перекуску для усіх присутнів, які вщерть заповнили велику залю Народного Дому.

Появилася цінна праця з історії Галичини й Буковини

Мюнхен. (ОУПС-УІБ). — Член-кореспондент Української Могилянсько-Мазепинської Академії Наук д-р Рудольф Вагнер у Мюнхені видав тут цінну працю з історії Галичини й Буковини з рр. 1848/49 під заголовком „Революційні роки 1848/49 в Королівстві Галичини-Льодомерії й Буковини — документи з австрійських часів". Мюнхен 1983. На 192 сторінках надруковано в німецькій мові багато витягів із офіційних документів, тогочасних листів, відозв і друків, що торкалися буремних років 1848/49 у Галичині, зокрема двоподілу Галичини на західню (польську) й східню (українську) частини. До праці додано репродукцію маловідомої карти Галичини й Буковини з1795 року та ряд світлин краєвидів (наприклад Львівський ринок, старий Університет із 1784 р.) і окремих осіб (наприклад, єпископа „Григорія Барона Яхимовича" з 1848/49 рр., Фр. Смольки тощо). Деякі тексти, як наприклад „Братя русини оугерскіи" з 21 листопада 1848, відбито в оригінальній кириличній формі. Для дослідників історії західньо-українських земель, зокрема ж дослідників діяльности Головної Руської Ради у Львові в 1848 році.

Г. КОЛЬ ЗАКЛИКАЄ МОСКВУ ДО ПОДАТЛИВОСТИ

Москва, СССР. — Совєтський лідер Юрій Андропов відклав свою першу зустріч у понеділок, 4-го липня, з канцлером Західньої Німеччини Гельмутом Колем, але прем'єр-міністер Ніколай Тіхонов, який замінив Андропова у розмові з Колем, зробив декілька грубих нападок на Захід.

У своєму виступі на обіді совєтський прем'єр-міністер заявив, що, якщо НАТО продовжувтиме наполягати на своїх плянах розміщення нових американських ракет в Европі, „ми і наші союзники негайно відмовімо додатковими заходами зміцнення нашої безпеки і розбудуємо противагу новій військовій силі НАТО".

Таке попередження стало відзвуком попередніх погроз Москви розташувати нову ядерну зброю на території своїх союзників-країн Варшавського Пакту у випадку, коли Захід продовжуватиме розгортати свої пляни розміщення нових ракет. Такі погрози Москва висловлювала у своїх попередніх заявах, що протизаходи наступлять „без зволікань".

Канцлер Коль у своїй відповіді сказав, що не Захід, а Совєтський Союз і його „велика перевага" в озброєнні середнього засягу змусили західніх союзників зробити протизаходи. Він наполягав, що його багаточисленні розмови" з президентом Роналдом Реґеном переконали його в тому, що Вашінґтон дійсно старається розв'язати проблему розміщення ракет шляхом переговорів.

Одначе, хоч розмови були трудні, відсутність Андропова і спосіб повідомлення про це зосереджували увагу дипломатів. Речник західньонімецького посольства в Москві заявив перед тим, що Андрей Ґромико в понеділок ранком повідомив бонського посла Андреяса Маєр-Ляндрута, що Андропов з особистих причин „не буде ще присутнім на розмовах у понеділок".

Німецькі джерела заявили, що „передбачувалося" перенесення понеділкових особистих переговорів з Андроповим на вівторок з участю міністрів закордонних справ Ґромика і Ганса-Дітріха Ґеншера.

Канцлер Коль в інтерв'ю для західньонімецького телебачення заявив, що йому дали зрозуміти, що Андропов не був на понеділковій зустрічі з огляду на стан здоров'я. Ні він сам, ні совєтські чи західні джерела не могли назвати характеру захворювання.

„Солідарність" існуватиме далі

Рим,Італія. — Польський архиєпископ Генрик Ґульбінoвіч, який разом з примасом Польщі кардиналом Юзефом Ґлємпом та иншими шістьома єпископами прибули до Риму на переговори з Папою Іваном Павлом II, заявив у четвер, 30-го червня, що заборонений рух „ Солідарности не є закінчений".

Цю заяву архиєпископ Вроцлава зробив репортерам в той час, коли посилено розповсюджуються чутки про те, що Папа осягнув порозуміння з урядом генерала Войцєха Ярузельського під час своєї останньої подорожі до Польщі та радив засновникові забороненої профспілки „Солідарність" Лєхові Валенсі відійти від громадського життя.

Коли запитали архиєпископа про інші чутки, ніби то має бути організована нова профспілка під опікою Католицької Церкви, але під керівництвом когось іншого, а не Валенси, архиєпископ відповів: „Я думаю, що безцільно говорити тепер про нову профспілку тому, що перша ще не закінчила своєї діяльности. Так навіщо ж нова профспілка?"

Архиєпископ Ґульбіновіч є виразним прихильником цілей профспілки „Солідарність".

Кардинал Юзеф Ґлємп також сказав, що він нічого не знає про якусь нову профспілку, яку має оргаізувати Церква. Одначе, він підтвердив повідомлення про те, що між польською Католицькою Церквою і урядом Ярузельского ведуться переговори про створення церковної фінансової установи для допомоги польському сільському господарству та піднняття рівня життя на провінції.

Кардинал Ґлємп заявив кореспондентам, що він нічого не може сказати про майбутню долю Лєха Валенси. „Я не можу нічого сказати тепер. Положення міняється", — заявив кардинал.

Відносно скасування військового стану 22-го липня, про що також посилено ходять чутки, кардинал сказав: „Церква вітала б це, але є ще ряд нерозв'язаних проблем".

В Америці

ОСТАННІ ОПИТУВАННЯ читачів „Ню Йорк Таймсу" і телевізійної станції Сі-Бі-Ес вказують на те,що американці дуже мало орієнтуються в політиці Уряду відносно Полудневої Америки. Ці опитування відбулися дорогою телефонічною в часі одного тижня у місяці червні, серед 1.365 громадян ЗСА із різних стейтів.

В СТЕЙТІ ЛЮІЗІЯНА проходить тепер закон, який вже підписав губернатор Дейвід Трін, згідно з яким можна буде стріляти на злочинців, які вломилися в чужу хату. Чорні члени леґіслятури в Люїзіяні є проти ухвали цього закону, бо уважають, що закон дозволить на те, що будуть стріляти невинних людей.

СМІТСОНІЯН МУЗЕЙ у Вашінґтоні відзначує 200-річчя першого аеростату (бальону для літання з гарячим повітрям) і з цього приводу зроблено його репродукцію. Перший аеростат був побудований в 1780 році у Франції. Тепер цей взір старого аеростату показують у Вашінґтоні впродовж тижня до 9-го липня ц.р.

НЕСПОДІВАНА КАТАСТРОФА мосту в Коннектикат викликала загальну настороженість до безпеки мостів скрізь по Америці, бо виявилось, що велика кількість їх вимагає направ і перебудови. Перевірка мостів також ведеться незадовільно.

В НЮ ЙОРКУ, З ДНЕМ 1-го липня ц.р. піднесли грошову пеню (штраф) за паркування авт на недозволеному місці, або в недозволеному часі. Грошові кари піднесено від 5 до 10 долярів. За паркування біля гідранту платиться тепер 40 долярів. За паркування в недозволених місцях, чи за подвійне паркування платиться кару 35-45 долярів у Мангеттені, на південь від 96-ої вулиці, а 25-35 долярів — в інших частинах міста.

ПАСТОР-ЖІНКА ОДНІЄЇ із протестантських церков в ЗСА, т.зв. З'єдиненої Церкви Христа, 42-річна Керол Дж. Брун, вибрана на найвищий церковний пост, який досі могла осягнути жінка. Вона стала секретарем своєї Церкви, і це є друге по важливості місце в гієрархії цієї Церкви після президента. Ця Церква не має єпископів.

ТРУДНОЩІ ІЗ НАЦІОНАЛЬНИМ ПИТАННЯМ У ПРОГРАМОВІЙ КОМІСІЇ КПСС

Ню Йорк, Н.Й. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Ще на XXVI з'їзді КПСС у лютому 1981 року постановлено було випрацювати нову програму партії, що її мають прийняти на черговому з'їзді.У своїй програмовій доповіді на пленумі ЦК КПСС 15-го червня ц.р. Андропов говорив про „нову редакцію Програми КПСС", яка „в сучаних умовах повинна бути насамперед програмою планомірного і всебічного вдосконалення розвинутого соціялізму, а отже, й дальшого просування до комунізму". В її основу — каже він, — повинно увійти розпрацювання таких питань, як національна політика партії; підвищення продуктивности в усіх ділянках економіки при допомозі засобів науково-технічної революції; зосібна широке впровадження "роботизації" і "комплексної" механізації; усунення недоліків в сільському господарстві, транспорті і сфері послуг; злиття колгоспно-кооперативної і державної власности у „єдину, загальнонародну суспільну власність" при допомозі агропромислової інтеґрації, розвитку міжколгоспних і колгоспно-радгоспних об'єднань; поширення „совєтської демократії", яка сприятиме розвиткові „загальнонародної держави" (перегук із Хрущовим), при допомозі „поступового переростання совєтської державности в громадське самоврядування"; скорочення управлінського апарату і т.д. і т.п.

У справі „продуманої науково-обґрунтованої національної політики" Андропов підкреслив, що „в основі її — принципи, які заповів нам Ленін: повна рівноправність усіх націй і народностей країни, вільний розвиток у рамках братерського союзу і неухильний курс їх на їх зближення". Тобто залишаються дотеперішні напрямні і засади „ленінської національної політики", націленої на посилену асиміляцію і русифікацію неросійських народів. В тому відношенні існує повна однозгідність на верхах правлячої верхівки в Кремлі.

Про що, однак, не говорив Андропов, — це про певну розбіжність поглядів і деякі непорозуміння щодо самого формулювання теперішньої національної політики, які мають місце на самих верхах, партійного керівництва, в наукових партійних інститутах і в самій Академії наук СССР та в інших стосовних колах. Вони відбилися відлунням на засіданнях самої програмової комісії і ускладнили частково її працю. Згідно з останніми вістками, „дискусія", яка відбувається вже довший час у редакційній комісії, нагадує великою мірою подібні дебати в половині 1970-их років у зв'язку з підготовкою нової конституції СССР, що її остаточно прийняли в 1977 році.

Подібно як і тоді, певні кола заступають погляд, що нова програма партії повинна виразніше і рішучіше зафіксувати концепцію совєтського народу як довершене злиття совєтських націй і народностей, тобто як створення своєрідної совєтської нації та зуніфікованої совєтської держави. Спираючися на „наукових доказах" таких партійних соціологів, як А.Е.Мордінов, І.М.Кисліцин, В. Мачаваряні, І. Якушін і інші, стосовні кола твердять, що,

(Закінчення на стор. 4)

У світі

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ ЗСА повідомило в четвер, 30-го червня, що американські винищувачі типу Ф-14 з літаконосця „Айзенгавер" перехопили два лівійські МІҐ-и, як вони наближалися до літаконосця у водах Середземного моря. Речник Пентагону сказав, щі лівійські літаки були перехоплені в міжнародних водах 25 миль від побережжя Лівії. Речник Генрі Катто заявив також, що таке перехоплення було звичайним маневром у всіх випадках, коли чужі літаки наближаються до військових пароплавів ЗСА і не мало наміру остерегти Лівію від вмішування у справи Чаду. Американські літаки наблизилися на віддаль одної милі до лівійських літаків, але не дали жадного вистрілу.

УРЯД ШВАЙЦАРІЇ ОБВИНУВАТИВ у четвер, 30-го червня, високого совєтського „дипломата" в шпигунстві та зарядив негайне вислання „дипломата" за межі Швайцарії. Заява міністерства справедливости говорить, що совєтський віце-консул у Женеві, який не був названий, „на протязі ряду років" займався діставанням політичного, економічного і наукового шпигунського матеріялу. Це вже п'ятий совєтський „дипломат" вигнаний із Швайцарії за шпигунство або інші незаконні дії.

РЕЧНИК НОРВЕЖСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ фльоти заявив у четвер, 30-го червня, що командування фльотою відкликало дальше переслідування невідомого чужого підводного човна, який правдоподібно з шпигунськими цілями заплив у норвежські територіяльні води поблизу арктичної військовоморської бази Андоея. Переслідування почаслося ще в середу, коли на підводні сиґнали, викриті радаром, було випущено шість ракетних вистрілів, Речник пояснив припинення переслідування тим, що в глибокому фйорді невідомий човен мав прекрасні можливості втекти після вистрілів. Не виключена можливість що човен був поцілений ракетою.

ЗАХІДНІ КОРЕСПОНДЕНТИ повідомляють, що в середині квітня бельгійська контррозвідка арештувала Арвіда Шпроя, який подавав себе за професора Східнього Берліну, а насправді був східньонімецьким аґентом, в портфелі якого знайшли 250,000 долярів для оплачування груп, які проводять так звану „боротьбу за мир". Штрой мав також списки груп і організацій, кому призначалися відповідні суми грошей. Він мав також два фальшиві західньонімецькі пашпорти. Добре поінформовані джерела говорять, що совєтське політб'юро виділило міжнародному відділові ЦК комуністичної партії 95 мільйонів долярів на підплачування різних пацифістських організацій, які повинні вести боротьбу проти американського дозброєння в Европі.

ПОЛЬСКІ ОФІЦІЙНІ повідомлення говорять, що визначний активіст забороненої „Солідарности" Едмунд Балюка був засуджений у четвер, 30-го червня, військовим судом у місті Бидгощ на п'ять років ув'язнення за протидержавну діяльність. Військовий суд обвинуватив Балюку в підготовці повалення соціялістичної системи в Польщі, підбурюванні проти присутноти військ Варшавського Пакту (совєтських) на території Польщі та за вихід Польщі з совєтського бльоку. Балюка виїхав з Польщі в 1973 році і жив у Парижі після того, як польські власті почали переслідувати його за участь у робітничому протесті в порті Щецін 1970 року. Він повернувся до Польщі під час розквіту руху „Солідарности", але був арештований в день введення військового стану 13-го грудня 1981 року.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Життя не знає вакацій

Липень-серпень — це місяці щорічних ферій для працюючих людей. Одні дістають від своїх хлібодавців коротший термін для відпочинку, Інші — довший, залежно від умови, традиції чи відносин у даному варстаті праці. Закриті всі школи, діти й молодь пороз'їздились по таборах чи літніх курсах, інші, бідніші чи запопадливіші шукають собі літньої праці, щоби заробити на школу, яка почнеться осінню. Люди заможні виїздять туди, де їм цікаво, або де відповідніший клімат. У всіх південних країнах літом така спека, що існує там обов'язкова обідня „сієста": всі крамниці, всі ресторани і каварні на тротуарах зачинені, вулиці пустіють, люди сидять дома, завмирає увесь торговельний рух. Людська природа вимагає, щоб людина не тільки працювала, але й колись відпочивала. „Вічний відпочинок" стосується покійників, тимчасового відпочинку потребують люди живі, люди праці.

Проте життя пливе без уваги на клімат і температуру. Міжнародні проблеми, які існували перед настанням літньої спеки, не перестали існувати й у часі літніх канікул. Ніщо не діється автоматично, само від себе. Все діється з волі Божої, яка керує діями людей, все залежить від людей, які не можуть сказати собі: мені байдуже все те, що діється довкола, бо це календарні літні місяці. Активність у громадському житті сповільнюється, службовики отримують належні їм відпустки, нема всіх рук до праці, літня спека притуплює теж людську енерґію. А все ж — життя пливе своїм річищем і в міжнародному житті немає застою. Правда, і члени законодатних установ роз'їздяться на ферії, але не перестають працювати державні і комунальні установи. Не припиняється летунська і залізнична комунікація, навпаки, вона навіть збільшується, щоб спростати рухові літніх туристів і „вакаціонерів". І не зникають проблеми країн і народів, які вимагають безперервної уваги, які погрожують важкими зударами чи які хвилюють своєю потенціяльною можливістю.

Відомий вислів, що літом газети стають менше цікавими, бо це „огірковий сезон". Але у сучасному „огірковому сезоні" не перестає існувати смертельна загроза від російсько-большевицького імперіялізму, бо літня спека не має впливу на зміну цілої настанови совєтської імперії, правителі якої від Жовтневої революції у 1917 році поставили собі за ціль „угроблення" демократичного світу і до цієї цілі змагають безперервно, щораз поширюючи свою „сферу впливів", здебільша завдяки сліпоті і трагічним помилкам самого демократичного Заходу. Ми є тепер свідками такого загострення відносин між Заходом під проводом Америки та евразійським Сходом, керованим із Кремля, що мариво третьої світової війни перестало існувати тільки у снах. Ніхто не бажає собі такої нової великої війни, в якій не було би переможців і переможених, бо атомова зброя принесла б катастрофу цілому людству. Але протидіяти цій загрозі страшенно трудно, бо Москва тримається цупко свого принципу „що моє, то моє, а що твоє, то про це можемо говорити". Знову ж Захід, податливий на підсилювану з Москви пацифістичну пропаґанду, боїться війни, яка в першу чергу вдарила б по Західній Европі. Однак трудно збагнути шляхи людської психіки і людського відчування: ми ж стали свідками, що у непофальшованих парляментарних виборах у Західній Німеччині і Великобританії виграли яскраві протисовєтські і проамериканські партії і що й у Франції тамошній соціял-демократичний президент промовляє різким тоном до кремлівських володарів. Проблема існує і тяжить важким тягарем над світом і під час цієї теперішньої літньої спеки.

Це саме стосується Близького Сходу, де все ще щоденно гинуть люди у безперевних зударах, при чому йдеться там вже не тільки про Ізраїль і арабів, але й про братовбивчу війну між ливанськими арабами та, в останньому часі, між самими арабськими палестинцями. І це саме стосується Центральної Америки, яка стала новою бочкою пороху, відколи почався експорт комуністичної революції під сам бік Америки. Президент Реґен із своїми найближчими співробітниками розуміють цю загрозу і прагнуть зліквідувати її — перешкоджує йому в цьому ворожий йому демократично-ліберальний світ, заражений патологічним страхом перед повторенням „другого В'єтнаму".

І в нашій українській проблематиці немає літнього відпочинку. Хоча сповільнюється громадський активізм, проте засаднича проблематика існує далі: існує далі московсько-большевицька неволя, продовжується ґеноцидний експеримент творення „одного радянського народу" і корчаться українські поселення у діяспорі. І однаково чи вліті, чи взимі ми, вільні українські люди,не діємо так, як повинні діяти на тлі цієї дійсности.

Михайло Кучер

„РІВНОБІЖНА" ЕКОНОМІКА В ПОЛЬЩІ

Дуже часто кореспонденції на тему економіки в Польщі починаються вираховуванням того, чого нема в державних крамницях. Список „нема" — завжди дуже довгий. Значно легше вирахувати, що в державних крамницях є.

Тому в Польщі існує нелеґальний ринок. Там можна купити майже все чого нема в державних крамницях. У Варшаві на периферіях кожної суботи можна побачити десятки тисяч людей. Вони шукають товарів яких нема і не буде в державних крамницях.

Нелеґальні ринки в Польщі це т. зв. рівнобіжна економіка. Чому вона рівнобіжна? Вона „біжить" поруч неефективної державної. Її також звуть спекуляція. Вона незаперечна ознака катастрофи комуністичної господарки. Різниця очевидна — рівнобіжна економіка успішна.

Влада інколи пробує знищити цю іншу економіку, але безуспішно. А, може, і пробує не дуже? Властиво влада мала б бути вдячна некомуністичній економіці, бо завдяки їй вона може існувати. Система проста. Торгівля часто вимінна. Люди міняють непотрібне на потрібне. Наприклад, міняють послуги (сервіс). Дивно на перший погляд, але воно так є. Міняють час догляду дитини працюючих батьків на лекції музики. Виглядає на анекдоту, але не тільки хлібом живе людина.

Слюсареві за направу водотягу платять бляшанкою кави. Селяни, минаючи державні крамниці, привозять м'ясо мешканцям міст просто до помешкань. Робітники фабрик можуть купувати багато товарів, які виробляють їх підприємства. Здебільшого робітникам вони не потрібні. Зрештою можна вкрасти.

Буває, що спекулюють підприємства, без посередництва робітників. Хочеш кольоровий телевізійний апарат? Це дефіцит. Дістанеш, але давай шинку.

Державна польська валюта — золоті (без золота) втратила вартість. Продають за доляри. Минулого року такі крамниці вторгували триста мільйонів долярів. За доляри продають віскі, американські папіроси, шоколяду, туалетові матеріяли для жінок, жилетки до голення, чорнило до вічних пер, м'ясні, рибні і овочеві консерви.

Люди, які не мають долярів, голосно протестують. Влада не реаґує і цілком природно; їй дуже потрібно долярів. Торгують також американськими телевізійними апаратами, вимінними частинами авт, очевидно ліками. Поляки ніколи не міняють долярів за офіційним курсом, а він — 86.79 золотих за доляр. Неофіційно в готелях і туристичних центрах ціна американського доляра рівняється шести сотням золотих.

Після проголошення військового стану, уряд заблькував долярові конта в банках. Замість долярів люди отримують бони. Уряд Ярузельського просто вкрав долярові конта громадянам, і вжив їх на заплату боргів. Замість долярів люди мають „ерзац"-бони. Вартість бона 480 золотих.

Недавно поліція викрила підприємство, яке наймало людей стояти в чергах. Такі люди купують у крамниці все можливе і перепродують дуже дорого. Багато товарів розкладають під час транспорту. На залізничних станціях, де переладовують товари, стоїть варта-поліція і військо. Вони шукають за злодіями. Часто буває так — вагон неушкоджений, пльомби на місці, але горілка зникла.

Кілограм кави в державних крамницях коштує 3,000 золотих — чверть місячної платні робітника. Звичайно в крамницях кави немає. Її майже не привозять з-за кордону.

Процвітає нелеґальна торгівля книгами. Книга в Польщі — дефіцитний товар, очевидно добра книга. На чорному ринку одного дня можна заробити 8,000 золотих. Торгувати книгами більше прибутково як торгувати взуттям. Промови ген. Ярузельського друкують сотнями тисяч примірників. Громадянинові, який в книгарні запитав про збірку промов Ярузельського із здивуванням відповіли — ви перший який за цим питає.

Весна навіть у Польщі. В крамницях навіть появилася редьківця. Ціна 15 золотих за пучечок. Помідори в ціні шинки. Огірки 300 золотих кілограм. Більша головка капусти — 200 золотих. Головка салати — 30 золотих. Кілька петрушок 100-120 золотих. Селера — 150 золотих.

Крім спекуляції товарами, бо інакше рядовий громадянин не проживе, уряд Ярузельського торгує людьми. Він посилає своїх вояків до Афганістану, допомагати Москві у війні з „братнім" афганським народом. Воюють там проти СССР тільки наймити західнього імперіялізму. Батьки таких вояків листів від своїх синів не отримують. Коли стривожені батьки приїжджають до відділу, де служив їх син — дістають дивну відповідь — „ваш син зник. Ми не знаємо, де він перебуває".

Леся Стадниченко

ПРО ВЕЛИКИЙ ГОЛОД З НАШИХ І З ІНШИХ ВІКОН

I.

Пам'ять про голодову катастрофу у 1932-33 роках не пішла у нас, українців, у парі з переможцем — часом, що скоро минає, допомагає забувати. Вона кіґтями хижака вп'ялилася уперто у душу нашого народу. Знаменито запрограмований натурою механізм самооборони, що стоїть урівноважено на сторожі людського організму та пам'ятної системи і допомагає не раз визбутись немилих споминів — не використав задовільно своєї здібности, не впорався увільнити нас від кошмарного навантаження. Не здолав відсунути вікопомного голоду у нетрі підсвідомості, замрячити його іншими враженнями, переживаннями, чи зміною середовища.

Спостерігається у нашій спільноті замітне зацікавлення належним вшануванням сумних роковин, слідкування за діяльністю і плянами праці громадських чи церковних установ, комітетів в українських осередках Америки, Канади й інших країн. Із свого відповідального завдання вив'язуються добре наша преса, періодичні, наукові видання, постійно інформуючи нас, пригадуючи про важливість події, і поважний до неї підхід. З увагою сприйняв не один напевно читач статтю Р. Рахманного, нашого видатного журналіста („Свобода", ч. 69 14-го квітня ц. р.), яка вичерпно інформує про конференцію дослідників штучного голоду в Україні, що мала місце в Монтреалі 25-26 березня. Той же сам читач напевно зупинився, чи вірніше спотикнувся на вартому застанови пасажі, який відноситься до заяви учених дослідників „голоду, як такого" д-р Ф, Чока і К. Джонассона.

Виходить, що, покищо обидва згадані дослідники, учасники конференції, не застосували, як подає Р. Рахманний, своїх теоретичних засновків до українського явища, і нашого питання вони ще добре не обміркували. І, хоч подібні заяви нам не нові, ми чули їх не раз раніше, то таки не хочеться вірити, що за вікнами шановних і досвідчених дослідників, на нашу правду ліг аж такий густий туман.

А може варто було б таки поглянути на голод взагалі — „як такий". Відома річ, що сила і жорстокість голоду стара як світ. Вона не розрізняє ні меж ні континентів ні рас. Голодувала доісторична печерна людина, в судорогах голоду гинула людина середньовіччя, той же самий старий голод приволікся пошестю у нашу модерну добу. Приблизно тільки одна третина людства на нашому ґльобі — направду завжди сита. Хоч повільно і пиняво, вона нарешті хоч частинно намагається зрозуміти голодного. Важко сказати, якими вона руководиться мотивами, може турбується за своє завтра, а може дійсно врешті зворушилось у неї ґльобальне чи навіть модне тепер космічне сумління.

Оглядаємо тепер у телебаченні як вродлива акторка у добре пошитому кгакі-костюмі, що дуже компліментує її струнку постать і підходить до ситуації, няньчить напереміну сомалійське, суданське чи камбоджське опухле від голоду дитинча. Добре школеним голосом переконує, благає, промовляє до людей доброї волі — дайте, допоможіть! Голод убиває, деправує, робить людей злочинцями!

І зворушені громадяни сягають не раз глибоко до своїх кишень. У світі постало безліч харитативних установ, приватних церковних, державних, міжнародних. Деякі з них дозволяють навіть вибагливим добродіям вибрати собі голодуючих. Затруднено цілу армію експертів-дослідників голоду, вишколених, професійних. На допомогу їм голоситься безліч добровольців, які готові з посвятою їхати в чужі країни, працювати, допомагати у невідрадних умовах, часто без винагороди.

Учені, дослідники голоду, студіюють пильно його історію, географію, розположення і густоту населення, стихії, клімат, навіть лінивство, чи неробство. Дораджують як поліпшити технологію, чи як змінити конвенціональну дотепер дієту. Окремо розглядають голод як вияв протесту, кари, голод, як дипломатичний не раз уживаний інструмент — переконуючий засіб боротьби. Романтики, футуристи задивились надійно у візію зеленої революції. Економісти пояснюють часто голод як невдалий продукт нового економічного експерименту, часто у ту категорію чи шеренґу підсовують українське „явище" категоризації і каталогуванню немає кінця. Тематика голоду увійшла віддавна у мистецтво образотворче, музичне, скульптуру. Багата на неї література, наша українська і всесвітня.

В той час, коли у злиднях вмирала Україна, коли Йовині вісті гадюкою повзли зі сходу через болотнистий Збруч і крутий Дністер, ранили душі буковинських, галицьких, карпатських і заокеанських безрадних майже українців — західній світ зі захватом зачитувався у дуже популярну тоді книгу знаменитого автора, дебелого норвега, лавреата Нобелівської нагороди Кнута Гамсуна — „Голод". Свіжий суб'єктивний стиль повісти створив дослівно літературну сенсацію. Зачитувались у книгу не тільки книголюби, вона стала предметом зацікавлення психологів, соціологів, медичного світу навіть визначних тоді державних мужів.

(Продовження буде)

З НОВИХ ВИДАНЬ

„Калиновий міст" — справді небуденна книжка"...

В рецензії письменниці й поетеси Світлани Кузьменко п. з. „Дві небуденні книжки" („Жіночий Світ", Канада, червень 1983) для ознайомлення наших читачів передруковуємо цю частину, яка стосується виданої „Свободою" збірки спогадів-розповідок „Калиновий міст" Володимира Барагури. — Редакція

Кожний спомин — частина історії: людини, родини, громади чи народу. Цікаво чи не цікаво читати якийсь спомин — залежить від хисту автора його передати. Написати цікаво про дитинство, зуміти правдиво передати розуміння і сприймання світу дитиною, будучи часто вже у значно старшому віці, — потрібно ще й особливого хисту. До таких розповідей про дитячі і юнацькі роки написаних у жанрі короткого оповідання, на мою думку, належать дві книжки, які я недавно прочитала: „Калиновий міст" Володимира Барагури і „Ліхтарі" Мирона Левицького.

„Калиновий міст" — збірка споминів-розповідей, як називає автор на титульній сторінці книжки ці свої оповідання з дитячих і юнацьких років головного героя книжки Чіпки — від його імени іде у книжці розповідь про світ у якому він зростав, у якому зростало авторове покоління, що дало українському суспільству немало дуже свідомих українців, активних діячів у кожній ділянці українського життя, одним з яких є і сам автор „Калинового мосту". Всі оповідання в книжці читаються з непослабленою цікавістю, аж до останнього. У них відчувається щирість і природність вислову автора. Вони звучать правдиво. У свої розповіді автор вплітає нотки дотепу, гумору і легенької сатири, що додає їм життя. У своїх оповіданнях автор підносить справжні життєві вартості: добро, красу, християнську мораль.

У короткій передмові автор розкриває символіку заголовку книжки, де згадує: „Калиновий міст" — оцей незримий, уявний, містичний міст в українському фолкльорі і в народній творчості.поєднує дочасне з вічним, Боже з людським, реальне з вигаданим. Народ вірить, що прокладеним над бурунною течією життьової річки калиновим мостом, який єднає небо з землею, сходять з небесних висот на землю маленькі діти, а потім, втомлені життьовою мандрівкою, людські душі вертаються у вічність..."

Автор проводить читача через два містечка: Немирів і Яворів, де Чіпка провів свої дитячі і юнацькі роки. Після такої подорожі читачеві здається, що він не тільки побачив ці два містечка своїми очима, але й більше — він відчуває темп їхнього життя і психологічну атмосферу у якій жили їхні мешканці. Ми стаємо свідками знайомства Чіпки з „Кобзарем" нашого геніяльного поета, про що у книжці сказано: „...хоч і не завжди все розумів. Але дитячою душею я відчував кожне словечко і кожен рядок написаного..." Чи ж це неправдиво? Чи ж не справді так відчувається людиною щось геніяльне? Чи не відчуваємо ми так само і самого Бога? Пізніше, подібно сприймає Чіпка і „Лиса Микиту" Івана Франка. І тоді здається таким доречним у цій книжці мотто Маррея Джілберта до оповідання „Святий Миколай — легенда чи дійсність". друга (остання) стрічка якого звучить так: „вірю в те, чого не бачу, але що відчуваю". Оповідання „Святий Миколай" — легенда чи дійсність? — переплетене низкою легенд про св. Миколая. Після прочитання цього оповідання вже і справді не можна не погодитися з авторовим твердженням про щільний зв'язок „матеріяльного з духовим, земного з небесним, дочасного з вічним", і те, нібито уявне, звучить уже для нас так правдоподібно й переконливо, що ніяк не можна його заперечити. І ви вже не можете не погодитися з автором, що „святий Миколай був, є і завжди буде чудом, зродженим з любови ближнього й тепла співчутливого людського серця та довершеним руками людей".

Оповідання „Бузько-пан" розповідає про „некоронованого володаря українського пташиного роду" — бузька. Автор веде свою розповідь: „Про популярність цього птаха свідчать навіть численні його назви: бузько, бусел, лелека, чорногуз, боцян, гайстер". І ми тут собі пригадуємо чи тільки вперше довідуємося, що бузьки — це птахи-аристократи в сніжнобілих жупанах з чорними вилогами на кінцях крил; що вони привітні, приязні, лагідні, великі патріоти — вірні країні свого народження, родинні птахи, прикладні, подруги, дбайливі батьки, індивідуалісти. Прочитавши це оповідання, ви почуваєте, - якщо зразу ж не почнете його перечитувати спочатку, щоб ще раз помилуватися цим чудесним українським птахом, то напевно ще колись до нього повернеться та й не тільки до нього у цій книжці, бо „Калиновий міст" — це книжка, яку можна читати і для розваги, і для того, щоб з неї щось довідатися і чогось навчитися. Ця книжка і для дорослих, і для молоді. Цікава обкладинка та дотепні ілюстрації Зеновія Онишкевича доповнюють цю справді небуденну книжку.

Микола Лівицький

ДЦ УНР В ЕКЗИЛІ МІЖ 1920 і 1940 РОКАМИ

XXI.

Адвокати Ганкевич і Старосольський сливе кожного дня приїздили після судових розправ до А. Лівицького на вечерю й розповідали докладно про перебіг процесу, спільно радячись про різні деталі (А. Лівицький був, між іншим, протягом кількох років адвокатом за царської Росії від 1910 до 1914 року у Каневі).

Окремо треба б було обговорити справу взаємин поміж урядом УНР і ОУН, що її до трагічної смерти в 1938 році очолював сл. п. полковник Євген Коновалець. Звичайно, назовні це були неприхильні відносини. Але між багатьма окремими особами з одного і другого табору існували добрі, а може і приятельські відносини. Генерали Безручко і Змієнко, визначні діячі еміґраційної УНР. були колись високими старшинами Корпусу Січових Стрільців, що ним командував аж до кінця 1919 року полковник Коновалець. Президент Андрій Лівицький, як голова Української Дипломатичної Місії у Варшаві в 1919 році, спричинився до звільнення полковника Коновальця і полковника Мельника з польського полону і їх виїзду закордон (полковник Мельник був після того деякий час військовим аташе при нашому посольстві в Чехо-Словаччині, а полковник Коновалець, перебуваючи в Італії, співпрацював в тому часі зі станицями уряду УНР в Римі). Коли полковника Мельника засудив польський суд на п'ять років в'язниці, то президент А. Лівицький особисто інтервеніював у маршалка Пілсудського і можливо в наслідок цієї інтервенції полковника Мельника звільнено з в'язниці на один чи навіть два роки наперед. Так само полковник Сушко, учасник другого Зимового Походу, утримував добрі зносини з різними уенерівськими старшинами в Чехо-Словаччині.

Мій університетський колеґа, ред. Орест Питляр, у кількох своїх статтях згадував, що я не раз бував разом з іншими українськими студентами у полковника Коновальця під час тих чи інших свят. Але я не знаю, чи ред. Питляр знав, що поза цими „святочними" відвідинами я доволі часто (починаючи від 1932 року) зустрічався з полковником Є. Коновальцем на його помешканні, а пізніше, коли в Женеві на кілька років прийшли до влади комунізуючі соціялісти і полковника Коновальця видалили з Женевського кантону (не з цілої Швайцарії), я кількакратно їздив на побачення з полковником Коновальцем до інших міст Швайцарії (пригадую: раз це було в Льозанні, вдруге в Монтре). Буваючи у Варшаві, я передавав про мої розмови з полковником Коновальцем і його різні зауваження чинникам уряду УНР. Таким чином, сталося так, що я був фактичним зв'язковим поміж урядом УНР і полковником Коновальцем. Але про цю справу знали з нашого боку лише А. Лівицький, прем'єр В. Прокопович і генерал В. Сальський. Пізніше, завдяки недискретності полковника Вишиваного (який у тому часі жив у Парижі), ця справа стала відома навіть полякам, які брали „на спитки" проф. Смаль-Стоцького, а я, приїхавши до Варшави в 1936 році, на коротко був заарештований польською поліцією, яка „до ниточки" переглядала всі мої речі, які я привіз з Женеви, і зробила обшук в помешканні президента А. Лівицького, що тоді разом із усією родиною не був у Варшаві. Про це згадую лише мимоходом...

Восени 1933 року президент А. Лівицький перебував у Женеві і зустрівся тоді з полковником Коновальцем. Побачення (з технічного, так би мовити, боку) влаштовував я. Відбулося воно між Женевою і Льозанною, у невеликому місті над озером, Ніоні. Наперед, найнявши кімнату в одному готелі, я разом з А. Лівицьким приїхав окремо до Ніону на якусь 10-ту годину ранку. В годині 11-ій приїхав туди і полк. Коновалець, якого я зустрів на двірці. Розмови тривали від 11-ої перед полуднем до 10-ої години ввечері. В кімнату подавали обід, багато кави і вечерю. Усе замовляв я, але я не був увесь час при розмовах, лише заходячи від часу до часу до готелевої кімнати і питаючись чи їм чогось не треба. В годині 10-ій увечері ми всі разом пішли на двірець, щоб удатися в поворотну дорогу до Женеви. Але полковник Коновалець мав їхати першим, а ми іншим потягом за які півгодини пізніше. Раптом ми почули, що потяг полковника Коновальця уже наближається до станції. Треба було швидко прощатися. Я не хочу впадати в якісь сантименти, але було так: вони удвох тричі поцілувалися і президент А. Лівицький сказав: „Отже домовилися". Відповідь полковника Коновальця: „так, так, коли почнуться події, будемо йти разом"... Цього не сталося.

(Продовження буде)

Вшановано громадську діячку О. Муць

Ми вшановуємо наших активних громадян і громадянок за їхню жертвенну та віддану працю, яку вони вкладають для громади, не очікуючи винагороди. Особливо ми вшановуємо усіх тих, які, одержавши заслужену пенсію, продовжують свою добродійну творчу активність.

Надзвичайно приємно, коли не лише ми їх вшановуємо, але вшановують - вклад їхньої праці чужі, що й сталося у суботу, 21-го травня ц.р., під час 18-річного Дня Визнання старших віком американців, що мало місце в просторій авдиторії Залі адміністрації в окрузі Лос Анджелесу.

В цей день відбувся символічний вияв подяки старшим активним громадянам і громадянкам за їхній безкорисний вклад праці для суспільства, бувши вже на емеритурі.

Вдячне громадянство великого Лос Анджелесу й околиць через своїх речників, у склад яких входили посадники Лос Анджелесу та інших довколишніх міст, радні та визначні урядовці, урочисто вручили оцим найактивнішим сеньйорам грамоти признань і подяки, прочитавши при тому зі сторінок пропам'ятної книжи коротку історію діяльности кожної, кожного з них. Спеціяльною грамотою відзначено також нашу громадську діячку, відому редакторку „Вістей УКО", завжди діяльну Олю Муць.

Це було перше таке відзначення українки протягом минулих 18-ти років, відколи вони відбуваються. Характерним, і приємним кожному і кожній з нас, було те, що всі заслуги Олі Муць, як це урочисто проголошувалось, були на полі діяльности Ювілятки серед української громади.

Ми ж усі ми, хто знає О. Муць, тішимось її відзначенням, що їй вповні належиться.

Оля Муць

Невтомна діячка ще з Дев'яру і Чикаго в Союзі Українок, де одержала колись золотий хрест заслуги, переїхавши до Лос Анджелесу, завзято і віддано продовжує свою попередню активність та під час трьох каденцій очолює Союз Українок, а крім того, довгі роки приймає на себе обов'язки культурно-освітнього референта та секретаря Українського Культурного Осередку, де плече-в-плече зі своїм активним чоловіком мгром Олександром Муцем „тягне" важкий леміш на громадській ниві. Ювілятка активно працює також і в екзекутиві української радіопрограми „Пісня України" протягом її існування; вона — член Товариства сприяння українському урядові в екзилі й організації „Ukrainian American Council on Aging", ну і, безумовно, віддає свій талант й енерґію як видавець і редактор „Вістей УКО".

Що ж можна ще сказати про таку працьовиту та віддану доньку землі української, як лише побажати їй щиро многії літа та кошів квітів, в які вкладені вислови нашої любови, признань та щирих побажань здоров'я, радости і молодого ентузіязму.

Д-р Святополк Шумський

Ютика і сусідні громади відзначать 50-річчя голоду в Україні

З ініціятиви місцевого Відділу УККА в травні ц.р. засновано в Ютиці, Н.Й., Український Громадський Комітет з представників церковних громад Ютики, Геркімеру, Літл Фолсу і Рому під проводом отців — о. крилошанина Б.Смика, о. декана Євгена Нарушевича, о. Й. Купчака і о. Н.Сарамахи, а також усіх місцевих організацій.

Намічена програма жалобного відзначення 50-річчя українського голодомору включатиме:

1) демонстрацію у формі переїзду автоколони головними вулицями Ютики з відповідними транспарантами і роздачу інформативних англомовних летючок громадянам міста;

2) соборну Панахиду українських католицьких і православних священиків при участі численних запрошених американських духовників різних віровизнань;

3) маніфестаційну академію для представників американського світу з промовами і мистецькою частиною.

Відповідну підготовку місцевого населення переводитиметься різними засобами інформації: пресою, радіомовленням і телевізією.

Український Громадський Комітет у Ютиці закликає всіх українців у суботу, 24-го вересня ц.р., взяти масову участь у маніфестації, щоб згадати мільйони замучених голодом у 1932-33 році українських чоловіків, жінок і дітей і виявити перед світом злочинність Москви, що заплянувала і перевела цей нелюдяно-жорстокий голодовий геноцид українського народу.

В ДЕНВЕРІ ОБРАНО вперше посадником міста американця, еспанського походження Фредеріка Пену. Ця молода людина, ліберальний демократ, зуміла з'єднати в собі різні етнічні групи, як також жінок та молодих білих професіоналістів. В. Пена — син техаського торгівця бавовни, досі не мав політичної слави.

Вісті Товариства „Рідна Школа" в Чикаґо

Закінчується працьовитий шкільний 1982-1983 рік у „Рідній Школі" в Чикаго. Рік довгий і багатий подіями не тільки в нашій школі, а ще більше на історичному форумі нашого поселення. І тому варто поділитися з читачами всім тим, що хвилювало і штовхало до чину нас і нашу молодь під час цього шкільного року.

Навчання в нашій „Рідній Школі" розпочалося 11-го вересня 1982 року зі збільшеним числом учнів. Спеціяльно тішить нас збільшення англомовної кляси, яке дійшло до 16-ти учнів.

Дуже часто читаємо в нашій пресі про занепад навчання нашої дітвори в українських школах і тому хочеться нам заперечити ці закиди, бо в нас, навпаки, українське шкільне життя нуртує, хвилює і виховує нашу молодь в любові і пошані до всього, що українське. Немає жадної події в нашій громаді, яка б не знайшла відгуку у житті дітей нашої школи. І так протягом цілого шкільного року, крім навчання, наша школа відзначила ряд історично-національних і обрядових свят спеціяльними апелями, в яких брала участь вся молодь нашої школи.

9-го жовтня відбувся в нас апель, присвячений 40-літтю УПА. Апелем проводив учитель 11-ої кляси Дмитро Ґрушецький, який дуже зворушливо розповів про постання і діяльність Української Повстанської Армії, а на прикінці представив учням членку УПА Надію Ґоляш, яка дуже цікаво розповіла деякі спогади зі своїх молодих років в боротьбі з німцями і росіянами в карпатських лісах. Шкільний хор під проводом учительки С. Йосевич проспівав декілька бойових пісень під акомпаньямент Орисі Покорної.

30-го жовтня наша школа відбула апель Першого Листопада, щоб пригадати події у Львові в 1918 році. Апелем керувала Надія Хойнацька, як головний доповідач, а участь брали різні кляси в деклямаціях і співі.

В суботу перед „Днем Подяки", 20-го листопада, школа відзначила 50-ліття голодомору в Україні Службою Божою в обидвох церквах. Молодші кляси, від садочка до четвертої кляси, вислухали Службу Божу в катедрі св. о. Миколая, а старші, від 5-ої до 8-ої, в соборі свв. Володимира і Ольги. Помітно і те, що учні школи дарували в церквах свої символічні пожертви у формі харчових продуктів для бідних і потребуючих, які потім були роздані потребуючим членками 101-го Відділу СУА в Чикаґо. Під час Богослужень всі діти приступили до Св. Причастія в намíренні душ померших у голоді. Це відзначення дало змогу багатьом дітям довідатися про Великий голод в Україні та зробити добре діло для ближнього в потребі.

Діти від 5-ої до 11-ої кляси читали „Михайлика" М. Дмитренко, як обов'язкову лектуру, а учні 7-ої кляси під опікунством Жанни Зуб, прочитавши „Михайлика", виготовили свої лектури в спеціяльному артистичному оформленні, що посвідчило про їхнє велике зацікавлення темою і переживанням прочитаного. Учні від 9-ої до 11-ої кляс збирали матеріяли про Великий голодомор в Україні і запросили очевидицю Катерину Черняк.

20-го листопада діти нашої школи оглядали фільм „Ніколи не забуду" Любомирського, що показав нам любов до нашого рідного краю і боротьбу повстанців за його визволення.

18-го грудня відбулося в нас традиційне свято Різдвяної ялинки під керівництвом заступниці директора на молодші кляси Марії Боднарук. Свято звеличав своєю присутністю наш чикаґський Владика Іннокентій Лотоцький. Діти виступали справді чудово, а участь брали всі молодші кляси. Передшкілля під опікунством Христі Таран виконало танок „Сніжинок" зі співом.

Перша кляса під проводом Анни Свіци, в чудових строях, виконала „Ялинку" а друга кляса під опікунством Марії Мандзій виконала пісню „Дар від України".

3-тя кляса під проводом Марії Боднарук виконала теж „Ялинку" з вправами, а 4-та, під проводом опікунки Олександри Мудрої, рецитувала вірш її укладу „Привіт батьківщині", що мав підкреслити духовне об'єднання всіх українських дітей в часі різдвяних святкувань.

На закінчення драматичний гурток 7-ої кляси представив „Небесну кухню" Ганни Черінь. Режисером була опікунка 7-ої кляси Слава Проців, відома своїми чудовими постановками в школі і на терені Чикаґо. Вона також заступниця директора на старші кляси в нашій „Рідній Школі".

15-го січня всі діти школи оглянули фільм „За стерном долі", що його видав Український Народний Союз в Америці. Цей фільм допоміг своїм змістом пов'язати всі наші річні святкування в одну цілість. 22-го січня Свято соборности і державности — цього року наша школа відзначила надзвичайно величаво. Вся наша молодь вже в год. 11.30 ранку зібралася під собором свв. Володимира і Ольги, де після прочитання Проклямації про Український День Незалежности посадник Чикаґо Джейн Бирн проголосила, що наша українська дільниця буде називатися „Українське Село". І цей факт, як нова історична подія для нашого поселення в Америці, надовго залишиться у пам'яті і серцях нашої молоді. Після цього старші кляси пішли до школи, а молодші залишилися в церкві, де відбувся надзвичайно зворушливий Молебень при співучасти багатьох священиків у вщерть переповненій церкві.

12-го березня Рідна Школа відзначила дуже величаво Шевченкові роковини під проводом Слави Проців. Шкільний хор під диригуванням Світляни Йосевич чудово виконував хорові точки під час всіх наших святкувань і апелів.

З великим надхненням пройшли 70-ті роковини з дня смерти поетеси Лесі Українки, в яких брали участь всі кляси школи.

У житті нашої школи велику функцію відіграє газетка „Іскра", до якої дописують учні всіх кляс, а редактором цього року є учень 11-ої кляси Ігор Чорній. Для допомоги учителям успішно працює студентський сенат під головуванням Романа Форовича.

Особливе признання належиться директору „Рідної Школи" Олені Приймі, яка віддала всі свої сили, енерґію і знання для того, щоб чикаґська „Рідна Школа" зайняла провідне місце серед інших шкіл. Вона уміло скоординувала роботу учителів по клясах, а всі шкільні апелі і відзначення були заздалегідь особисто нею заплановані. Вона зорганізувала Вівтарну дружину хлопців при катедрі св. о. Миколая, а в наступному шкільному році плянує заложити при школі музичний ансамбль учнів.

Всі наші учителі є членами Української Учительської Громади, яка існує на терені Чикаґо вже 32 роки, а в останньому часі є під головуванням учительки нашої школи Віри Зельвак. Містоголовою є директор мґр Олена Прийма, секретарем Богдан Кукуруза, а касиркою — Олександра Мудра. Всі вони — учительки нашої школи.

Дуже сумлінно працює Управа Т-ва „Рідна Школа" під проводом інж. Юрія Рихтицького, який постійно допомагає школі і ніколи не відмовляє допомогу ні директорці, ні вчителям.

І надалі керівництво школи і учителі зроблять все можливе і віддадуть всі свої зусилля для кращого майбутнього нашої молоді.

Олександра Мудра

НЕ 80, А 800 ЧЛЕНІВ

У статті Ярослава Татомира п.з. „Американці в обороні прав людини в Україні" („Свобода" ч. 118, 24-го червня) треба читати: „Членом АОЛПУ може стати кожний американець та канадець. Організація має сьогодні понад 800 членів і постійних жертводавців..." — Ред.

Відбулися Збори СККЕДРН у Чикаґо

Учасники Східньо-Католицької Конференції Епархіяльних Директорів Релігійного Навчання з Владикою Іннокентієм.

В Чикаґо у приміщеннях реколекційного дому св. Йосифа, відбулися травневі сходини Східньо-Католицької Конференції Епархіяльних Директорів Релігійного Навчання від 17-го до 20-го травня ц.р. В чотириденних нарадах взяли участь представники одинадцятьох східньо-католицьких епархій, які безпосередно перед нарадами відбули збори Українського Католицького Осередку Релігійного Навчання. СККЕДРН збирається на наради тричі в році, щоб продискутувати справи катехитичного служіння і координувати дію в ділянках спільної потреби.

Важливою точкою нарад були вибори нової управи на дворічну каденцію, згідно з правильником СККЕДРН. На предсідника обрано Ричарда Новака з закарпатської епархії Пассейку. Це вперше світська людина обрана на предсідника СККЕДРН. Отця Роберта Меца (Пітсбурґ) обрано заступником, а Сестру Антонію Анну Ляшок, ЧСВВ (Філядельфія), скарбником.

Божественну Літургію для учасників нарад відслужив Владика Іннокентій у четвер, 19-го травня, вітаючи їх до міста Чикаґо та епархії св. Миколая. У своїй проповіді Владика Іннокентій потвердив важливий вклад тих осіб, які заанґажовані в катехитичному служенні. Вони продовжують місію Ісуса. Владика закликав присутніх до відновленої свідомости цього післанництва, заявляючи: „Нам належить оживити преславне таїнство Ісуса... нам належить впровадити в життя надзвичайний плян Ісусом даний... Ми мусимо бути готові участвувати в християнськоу святкуванні життя серед обіймів любови, бо саме в християнстві знаходим підпору, очищення, відкуплення і убожествлення життя через присутність Божу. Це саме Божа присутність у нас, яку ми мусимо передати тим, що ми їх вчимо".

Один з головних проєктів СККЕДРН — це З'ясування Віри, що являється церковним документом, який має на меті представити синтезу живої віри та ідентичности окремих церков ширшої Візантійської спадщини, (української, закарпатської, мелхітської).

Предсідник о. Іван Заяць звітував із поступу праці над цим проєктом. Отець Заяць заявив, що владики під час нарад Конференції Східньо-Католицьких Єпископів висловили свою підтримку й далі заохочують до праці над цим та іншими проєктами СККЕДРН, підкреслюючи позитивний вплив цих проєктів на катехитичне служіння в Східньо-Католицьких Церквах.

Продискутовано також дальший поступ праці над проєктом вишколу катехитів. Уже докінчено першу фазу п. з. „Відчуття покликання до катехизації". Під час нарад у Чикаґо члени СККЕДРН мали змогу висловити свої завваги до трьох частин другої фази п. з. „Відгук на покликання". У цій фазі мова про традицію, Св. Письмо, Літургію та іконографію.

Дальші наради включали дискусію над темами внутрішньої співпраці епархій в СККЕДРН, як також над дальшою редакцією катехитичної серії „З нами Бог". Наступні збори Східньо-Католицької Конференції Епархіяльних Директорів Релігійного Навчання призначені на жовтень цього року в Пітсбурзі, Па.

Н. Н.

ПОМЕРЛА ЄВГЕНІЯ ЯРОСЛАВСЬКА

Ню Йорк, Н. Й. (М. Шпитко). — 29-го травня 1983 року померла тут на 82-му році життя Євгенія Ярославська. Покійна походила з Калуша.

У сороковий день після її смерті у п'ятницю, 8-го липня, в 10-ій год. ранку буде відправлена Служба Божа в церкві Всіх Святих, 216 Схід 11-та вул. у Ню Йорку.

Резолюції Загальних зборів Шкільної Ради

Загальні збори Шкільної Ради при УККА і Централі Опікунів шкіл українознавства, які відбулися 25-го і 26-го червня 1983 року у м. Рочестері, Н. Й., вітають поневолений та нескорений наш народ в Україні та бажають йому витривалости до переможного кінця.

Вітають Первоієрархів Українських Церков та Проводи українських центральних наукових, культурних і громадських організацій.

Учасники Зборів схиляють голови у пошануванні жертв Великого голоду в Україні 1932-33 років, спричиненого комуністичною системою і перепровадженого окупаційним російсько-большевицьким режимом СССР.

Збори закликають усю українську громаду протиставитись варварському теророві, зокрема — русифікації на відтинку шкільництва в Україні.

Збори звертаються із закликом до всієї української спільноти провадити систематичну і діяльну матеріяльну та моральну допомогу українському шкільництву в Америці, а зокрема закликають фінансові та професійні установи.

Збори звертаються із закликом до всіх українських Церков, культурних центрів і громадських організацій на місцях докласти максимум праці і старань до поповнення наших шкіл українською молоддю шкільного віку.

Збори учителів заявляють нашому громадянству, що Шкільна Рада при УККА — є централя українського шкільництва в Америці — інституція виховно-освітня і співпрацює з усіма науковими, культурними і громадськими організаціями й установами та не анґажується в ідеологічно-політичні зрізничкування в українській громаді.

До Резолюційної комісії входили: Павло Маляр — голова; В. Іванчук — секретар; члени: Надія Пікас, Йосип Рожка й Олександер Лужницький.

ЩЕ ПРО ПРОГУЛЯНКУ ОКРУГИ УНС НА СОЮЗІВКУ

У вістці А. Кейбіди „Округа УНС організує поїздку на Союзівку" („Свобода" ч.123, з п'ятниці, 1-го липня ц.р.) випало два рядки, що змінило годину від'їзду учасників прогулянки. Має бути: „Автобус чекатиме на учасників прогулянки у неділю вранці біля парафії школи св. Івана Хрестителя у Нюарку і вирушить у дорогу на Союзівку в год. 8:30 ранку. На Союзівці учасники прогулянки матимуть обід в 1-ій год. по полудні..." — Ред.

Пласт активно включився у відзначення 50-ліття голоду

(КПС — Канада). Солідаризуючись з українською громадою, Пласт активно включився у відмічення 50-ліття штучного голоду в Україні. Старші юнацькі гуртки слідкують в часописах за статтями про голод — і в українській пресі, і в канадській. Вивішують статті на цю тему у своїх курінних кімнатах і збирають їх до хронік. 27-го квітня, XI-ий курінь юнаків в Торонто скликав курінні сходини, зв'язковий привіз дві телевізії, і пластуни разом оглядали спеціяльний документальний репортаж про голод на програмі „Fifth Estate".

13-го травня у Пластовому Домі в Торонто Марко Царинник, на запрошення старших пластунів, виголосив доповідь про голод. В пластовій домівці зібралося понад вісімдесят пластунів. Більша частина була юнацтво. Почавши з детальної аналізи слова „голод", М. Царинник розповів про загальні політичні обставини в Україні в 1920 роках, і про політичні та економічні причини голоду 1932-33 років.

Опісля зібрані оглядали з цікавістю відіофільм М. Царинника, який показував інтерв'ю з різнами очевидцями голоду. Всі висловлювалися, що доповідь торонтонського історика була надзвичайно цікавою і корисною. Дискусія з М. Царинником розтягнулася довго після закінчення офіційної програми.

Останніми тижнями юнацтво приготовляло плякати на маніфестацію 29-го травня в Торонто. В маніфестації взяли участь пластуни з Гамилтону, Баффало, Ст. Кетеринс і Торонто. Пластуни в Монтреалі плянують відзначити річницю українського голокосту голодівкою у середмісті.

Нова платівка для українських дітей

UKRAINIAN DANCES
УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ТАНЦІ

Обкладинка нової платівки для дітей.

Любов до української культури, а зокрема до наших народних мелодій і танців, треба вщеплювати в серця нового покоління вже змалку.

Тому можна радіти, що остання платівка відомої монтреальської фірми „Євшан" і її керівника Богдана Тимця п.з. „Українські народні танці" призначена саме для дітей.

Про те, що вона для дітей, говорить уже сама її обкладинка з двома кольоровими фотографіями на них. На заголовному боці обкладинки — семеро дітей, шість дівчаток і один хлопчик, - в українських мальовничих народних строях. На звороті обкладинки, крім цих дітей, є ще й інші - їх усіх тут дванадцятеро, а з ними й два молоді музиканти, виконавці награних на платівці мелодій, піяніст Юркс Кулицький і акордеоніст Андрій Чорній із своїми інструментами. Подано теж короткі життєписи обох виконавців. Обидва, 27-річний Ю. Кулицький і на чотири роки молодший від нього А. Чорній, уродженці Монтреаля, професійні музиканти (музику вони почали вивчати вже на сьомому році життя), беруть жваву участь в українському музичному житті, працюють над дальшим розвитком української музики і зокрема присвячують свій талант обробці українських танцювальних мелодій.

На платівці награно одинадцять творів: „Журавель", „Гопак", „Гонивітер", „Козачок I", „Коломийка", „Козачок II", „Запорожець", „Гуцульський козачок", „Гречаники", „Садок вишневий" і „Аркан".

Краса награних мелодій захопить і найбільш вимогливого слухача.

Платівка, напевно, сподобається також нашим дітям.

Отож, якщо хочете зробити своїм або іншим дітям приємність і допомогти їм полюбити Україну й її культуру, купіть їм платівку „Українські народні танці".

Ціна платівки: 8.50 дол. і 1.25 дол. за пересилку. Замовлення слід посилати на адресу: Yevshan Communications Inc., P.O. Box 125, Station St. Michel, Montreal, Quebec, Canada H2A 3L9.

†

З сумом повідомляємо, що по короткій недузі, на 95-му році життя відійшла у Вічність 24-го червня 1983 року,

наша Найдорожча

МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.

ЮЛІЯ з ЯНОВСЬКИХ ПАШКОВСЬКА

вдова по бл. п. РОМАНОВІ

В глибокому смутку просять молитов:

МАРІЯ ҐОРДІЙЧУК — дочка
МАРТА — внучка з мужем ЯРОМИРОМ КАРАМАН і донями ХРИСТЕЮ і ЛІДОЮ
АНАТОЛЬ — син з дружиною НЕОНІЛЕЮ
ТЕРЕН — внук з дружиною МАРЛІН і дітьми ЖЕНЕЮ і СТЕПАНКОМ
РОМА, МАРКО — внуки
Родина в ЗСА, Канаді й Україні

ПАРАСТАС І ПОХОРОН відправлено 26, 27-го червня 1983 р. в Пендсдейл, Па. Тлінні Останки похоронено на цвинтарі Йорк в Торонто, Канада.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК в Об'єднаних Націях гостро засудив звідомлення ОН про західні середники масової інформації, називаючи це звідомлення односторонніми та неудокументованими „натяками", радше ніж звідомленням, основаним на дійсних фактах. В цьому звідомленні говорилося, що західні кореспонденти, які працюють в країнах Третього світу, „односторонньо" інформують світ про життя народів у тих країнах та „висміюють" їх, а не описують тверді факти життя. Американський делегат Чарлз Ліхенстейн твердив, що це звідомлення є цілком „нефаховим" і може тільки принести шкоду для усієї системи Об'єднаних Націй.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

ЩЕ ПРО ЧЕМПІОНАТ УСТ „ЧЕРНИК" ДІТРОЙТ

Фінальні змагання за чемпіонат турніру в закритій залі, про які вже була згадка на сторінці „Спортових Вістей", виявилися цікавими на доброму техичному рівні, емоційно напружені, швидкі зі змінними акціями та відзначалися зрівноваженістю та дисциплінованістю змагунів, які вдовільнили б навіть досить вибагливих симпатиків цього спорту. Емоційність гри незабаром опанувала й численно зібраними любителями, які „допомагали" змагунам протягом цілих змагань своїми характерними закликами, і це не дивлячись на деяких холоднокровних, що старалися їх заспокоїти заміткою: „Чого звертаєтеся до них, вони вас і так не розуміють!" В засаді це відповідало фактові, бо в дружині було тільки п'ять змагунів-українців: П.Диґдало, Мир. Лупинець, І.Антошків, Я.Присяжнюк та контужений Михайло Лупинець. Всі вони, за вийнятком Мир. Лупинця та оказійно-коротко Присяжнюка, навіть не були в акції. Захоплююче становище симпатиків під час гри та після неї, особливо виграної, є зрозумілим. Адже ми як симпатики захоплюємося успіхами кожної професійної дружини, в яких змагаються змагуни українського походження, а тепер навіть новоствореною професійною лігою американського футболу, бо там виступає Зенон Андрусишин. Деякі з нас, захоплені короткотривалими успіхами, ще й сьогодні обороняють колишнє становище інж. Л. Яцкевича з Філядельфійського „Тризуба": „Сплачування нашого національного боргу чужинцями..." (одначе, зі слушною тоді заввагою спортового редактора „Свободи" Володимира Сохана — чиїм коштом?). Становище симпатиків-болільників, яке б воно не було, є до певної міри зрозумілим та оправданим. Це ж їх привілей. Але становище „виграна за всяку ціну" проводів українських спортових товариств, завданням яких, в першу чергу, є виховувати українську спортову молодь не тільки в дусі спортово-аматорському, а, понад усе, в українсько-національному, є шкідливим і як таке не повинно мати місця в спортово-організаційній праці. Альтернатива дилеми проводів спортових товариств, а особливо для УСТ „Черник", зголошувати до участи в турнірі чи лізі так звану резервову дружину, яка в засаді речі під технічним оглядом є досить добра та зі своїм стовідсотковим українським складом, що віддзеркалює офіційну назву „Юкрейніенс", беручи під увагу можливість, що та дружина не здобуде чемпіонату.

Нездобуття чемпіонату своїми власними вихованцями ніколи не буде понижуючим чи спортовим злочином. Треба дбати, щоб власні вихованці мали місце в перших дружинах. Відносно УСТ „Черник" інтриґуючим питанням - — чому 19-літній змагун А. Вовк (вихованець „Черника" і Української Вищої Школи) вибраний до репрезентативної дружини стейту Мишиґен (Ал Стейт) не має місця в першій дружині? Тому не захоплюймося короткотривалими успіхами, здобутими „платниками національного боргу", але будуймо наше спортове майбутнє своїми силами, особливо коли вони є до наших послуг.

- - - - - - - - -

Тріюмфальний похід першої дружини УСТ „Черник" за аматорську чашу ЗСА закінчився першою поразкою в перших міжстейтових змаганнях на виїзді в Клівленді, де наша дружина програла з хорватським клюбом „Ребелс" 0:1. Змагання проходили на болотистому грищі серед дуже несприятливих обставин. Свого переможного ґоля хорвати здобули в підворітному замішанні у 8-ій хвилині.

Частинною сатисфакцією для нашої дружини був реміс 2:2 в змаганнях з дітройтським професійним клюбом „Експрес". Були це товариські змагання у програмі підготовки до нового весняного сезону. Всі лігові змагання, як і в попередніх роках, „Черник" відбуватиме на оселі „Діброва".

ДІТРОЙЧАН В БОСТОНСЬКОМУ МАРАТОНІ

У цьогорічному маратонському бігу в Бостоні брав участь Іван Гевко, колишній учасник легкоатлетичних першостей УСЦАК та колишній змагун реґбі й футболіст студентської дружини університету в Оксфорді, Англія, а тепер студент правничого факультету в Гарварді. Свій маратонський біг І.Гевко закінчив за 3 години і 10 хвилин. Підготовку до цього бігу Гевко почав тільки рік тому і тепер продовжує її, бо, правдоподібно, візьме участь у Дітройтському маратоні так зв. „Дітройт Фрі Прес Маратон" цього літа.

В.Кізима

25-ліття Відділу СУА в Джерзі Ситі

Стоять (зліва): Галина Гаврилюк, голова; почесні членки: Євгенія Рубчак, Дарія Яременко, Стефанія Цьолко, Клавдія Самок, Анна Одуляк, Юлія Демченко, Галина Білик.

71-ий Відділ СУА відсвяткував своє 25-ліття у суботу, 14-го травня 1983 року, в залі Українського Народного Дому в Джерзі Ситі, Н. Дж. Свято відкрив молитвою парох української католицької церкви о. Іван Височанський, а хор Відділу проспівав гимн СУА. Голова Відділу Галина Гаврилюк коротко переповіла історію Відділу.

Відділ засновано 25-го травня 1958 року. Ініціяторки і засновниці це пані: Марія Білозор, Марія Турко, Олена Назар, Євгенія Дмитрів, Марія Колодій. Головували: Марія Турко, Олена Назар, Марія Білозор, Варка Бачинська, Богданна Грицай, Лідія Величковська, Надія Кух, Галина Білик, Євгенія Рубчак.

У різних роках мінялися голови й управи Відділу, але їх муравлина праця давала подиву гідні наслідки. Тісна співпраця з Централею СУА координувала й спрямувала роботу на правильний шлях. Потреба фінансів, — запорука успіхів, — несення допомоги заставляла членок улаштовувати всякі імпрези, культурні, а заразом корисні. Неможливо в короткому звіті перерахувати всі національні свята, свята жіінок, виставки, концерти, базари, Андрієвські вечорі, свята Миколая, вечір Лемківщини з письменницею Іванною Савицькою, штудерно придумані веселі імпрези-забави, які фінансово збагачували Відділ. Спільні імпрези з Пластом, СУМА, „Самопоміччю", Рідною Школою й УККА, і своїми власними силами — Січневі роковини в 1983 році.

Відмітити, одначе, потрібно працю Суспільної Опіки. Грошова допомога Школі Українознавства, потребуючим студентам, оплата таборів, висилка пачок до Югославії потерпілим від повені, малі подарунки для вояків у В'єтнамі, пачки з одягом до Бразилії, туди ж стипендії для студентів. Пожертви для церков обох обрядів, на Церкву в потребі, на Гарвард, Вільний Університет, фонд Патріярха Сліпого, УККА,ЗУАДК, СКВУ. Точне вплачування внесків до Централі СУА, на запасний і пресовий фонд „Нашого Життя", Музей СУА, Дім СУА й інші фонди - нараховують тисячі долярів. Не поскупив Відділ пожертв на видавничі фонди, Біографічний словник й інші.

Пригадати слід і співпрацю з іншими відділами СУА і контакти з американськими середовищами; виставки влаштовували в бібліотеках шкіл ім. Мартина Лютера Кінга, св. Домініка, святкування 300-ліття Джерзі Ситі і 200-ліття ЗСА.

Відділ реаґував на неточні вістки в американській пресі. Членки висилали листи, телеграми до президентів, конгресменів в обороні українських в'язнів в СССР.

Культурно-освітня референтка Євгенія Рубчак прочитала привіти від відділів й установ, і привітала отця пароха, його сотрудника й пароха православної церкви в Байоні, о. Василя Ващука, представницю Централі Аню Дидик, голову округи Лідію Магун, представниць відділів 1-го, 21-го, 64-го, 119-го, представників Пласту Лучечка, СУМА Ліду Гаврилюк, Батьківського Комітету СУМА Василя Бойка, від УККА Зенона Тальковича, Кооперативи „Самопоміч" Юрія Ференцевича, Іллю Шевчука від „Самопомочі", Антона Шубака від ООЧСУ, Олега Бачинського від Рідної Школи.

Аня Дидик від Централі прочитала привітання й передала грамоту подяки за віддану працю 71-му Відділові. Голова округи Лідія Магун привітала від усіх відділів округи, представниці яких зібралися чисельно, щоб дати доказ своєї солідарности з Відділом та побажати успіхів у дальшій праці. Великою приємністю була присутність першої голови й співосновниці Марії Турко з Бостону. Вона привітала ювілята й побажала дальших успіхів у праці.

У мистецькій програмі виступив хор Відділу під дир. інж. Д. Олійника; солістка Евеліна Белюц; гумореску прочитала Євгенія Рубчак. Культурно-освітня референтка Є. Рубчак улаштувала виставку альбомів історії Відділу і мистецької праці членок, тобто образів кераміки, вишивок і писанок.

За віддану працю для СУА, і для 71-го Відділу зокрема, бувши на пості голови 8 років, відзначили грамотою подяки Євгенію Рубчак, за 6 років — Галину Білик, і на посту голови хору протягом 8 років Ніну Ковбаснюк. За безкорисну й віддану працю подарував Відділ диригентові хору інж. Дмитрові Олійникові збірник релігійних творів Ол. Кошиця. Іванові Цьолкові за декорування сцени до кожної імпрези Відділ вручив книжку „Спомини" Й. Гірняка. Відзначили срібними відзнаками також членок, котрі безперервно 25-ть років належали до Відділу.

Відзначить і подякувати потрібно всім членкам Відділу, які спільно причинилися до його успіхів.

З нагоди 25-ліття 71-ий Відділ склав на Музей СУА 250 дол., на пресовий фонд „Нашого Життя" 100 дол., на фонд О. Лотоцької 250 дол. і з нагоди 80-ліття голови СУА інж. Лідії Бурачинської на пресовий фонд „Нашого Життя" 50 дол.

Отець Василь Ващук, парох православної церкви в Байоні, закрив святочну частину признанням членкам Відділу за їхню жертвенну працю для збереження української ідентичности.

До комітету 25-ліття входили членки: Г. Білик, Є. Рубчак, К. Коць, С. Штомпіль, Н. Ковбаснюк, С. Мацях, О. Литвинка, Х. Кахнич, А. Струк, М. Куций, А. Вішка.

Після бенкету відбулася забава при звуках оркестри „Темпо".

Катерина Коць

Труднощі...

(Продовження зі стор. 1

мовляв „ліквідація будь-яких форм соціяльного і національного гніту в СССР", загально-союзний, єдиний господарський комплекс, національна за формою і соціялістична за змістом та інтернаціоналістична за своїм духом і спрямуванням совєтська культура і вкінці — утвердження російської мови як мови міжнаціонального спілкування — творять для цього всі передумови. Віддзеркаленням поглядів таких кіл була між іншим передова, що появилася в „Комуністі" за серпень минулого року, в якій говорилося, що ще в наші часи злиття націй набирає реальних форм свого остаточного здійснення. Інші кола, погоджуючись з таким станом речей, вважають водночас, що проголошеня довершеного злиття націй вже тепер було б тактичною помилкою, поскільки — подібно як і концепція „єдиної совєтської нації" — воно сприяло б загостренню „значимості національних факторів", ідентифікувалось би з загальмуванням розвитку націй і народностей, їхньою денаціоналізацією тощо. Одним словом, як писав Ю. Римаренко ще в 1975 році, „такий курс викликав би зростання недовір'я між народами, навіть, можливо, збільшення елементів націоналістичних проявів", а це „завдало б відчутної шкоди справі інтернаціональної згуртованости..."

Судячи на підставі з'ясувань Ю. Андропова 14-го червня ц.р., речники „цієї більш тактичної формулови" мають тепер перевагу. Тим не менше і сам Андропов наголосив, що „здійснення цієї політики вимагає і вимагатиме послідовного виховання всіх совєтських людей у дусі соціялістичного інтернаціоналізму..."

Переходячи до „співдружности соціялістичних країн", Андропов підкреслював теж і тут потребу „дальшого вдосконалення політичної взаємодії", „нового рівня економічної інтеграції" на базі „дедалі глибшої, всеохоплюючої і ефективної" її форми, „дальше ідейне зближення братніх народів, зміцнення почуття єдности, спільности, історичної долі, розширення обміну цінностями культури". Як він зазначив, „все це, зрозуміло, процеси тривалого характеру, вони відбуваються вже сьогодні, але ще більшою мірою позначатимуться завтра, у прийдешні десятиріччя..."

В такому контексті політика „співдружности соціялістичних держав" є лише своєрідною екстраполяцією „ленінської національної політики" в „соціялістичному бльоці". Тому теж стосовні кола вважають, що і з цього погляду зручнішим є більш обачне, „тактичніше" формулювання теперішнього курсу Москви, особливо на тлі останніх подій і розвитків в Польщі. Про них, між іншим, Андропов сказав: „немає відсічі націоналістичним настроям — і виникають міждержавні конфлікти, для яких, здавалося б, навіть бази немає в соціялістичному світі"...

ВІЙСЬКОВИЙ УРЯД ЧІЛЕ зарядив у середу, 29-го червня, вислати ще п'ять профспілкових лідерів на внутрішнє заслання, довівши кількість засланих до 10 осіб за останні кілька днів. Всі вони заслані в далеку холодну місцевість зимового півдня країни. Це трьохмісячне заслання послідувало після робітничих протестів і демонстрацій проти режиму президента генерала Августо Піночета і є частиною політики уряду „вживання адміністративних заходів", без звертання до послуг суду проти осіб, яких режим вважає комуністами. П'ять із засланих 34 у березні, до прибережного села Пісаґуа приблизно 1,250 миль на північ від столиці заявили на пресовій конференції в Сантіяго після відбуття трьохмісячного заслання, що вони ніколи не пережили б першого тижня заслання без допомоги місцевого населення і Церкви.

ЩОДЕННА ГАЗЕТА, орган комуністичної партії Польщі, „Трибуна люду" виступила в середу, 29-го червня, з критикою проти профспілки письменників, обвинувачуючи її в підбурюванні робітників, результатом чого було створення вільної профспілки „Солідарність". Критика появилася напередодні термінової зустрічі між представниками профспілки і керівництвом партії. Профспілка письменників є останньою з груп, діяльність якої припинена, але сама профспілка покищо не заборонена, але і не поновлена в правах. Інші профспілки як „Солідарність", „Сільська солідарність", „Студентський союз" та інші католицькі клюби інтелектуалістів заборонені військовим станом. Тим часом польський примас кардинал Юзеф Ґлемп і сім єпископів,які приймали Папу під час його подорожі по Польщі, від'їхали в четвер до Ватикану на переговори з Папою.

ГРАФОЛОГІЯ, ЯКУ В ЕВРОПІ вже давно уживали для розгляду характеру людей, починає тепер бути також популярна в ЗСА. В Ню Йорку існує бюро аналізи письма від 1973 року, яке дораджує понад 200 різним підприємствам у справі приймання на працю нових працівників. Звичайно, при проханні на працю, такому аплікантові кажуть написати односторінковий життєпис. Саме такі ручно написані прилоги можуть допомогти графологові зробити аналізу характеру людини та зробити висновок, чи він надається до даної праці, чи ні.

ПЕЧЕРИ У КЕНЗАС СИТІ використали тепер для комерційних цілей. Там находяться склади товарів, а крім того в останньому часі починають у цих печерах також приміщувати бюра, тому що чинш вдвічі нижчий, як у справжніх бюрових будинках.